

FESTIVAL TERÉNNÍ VÝUKY 2019

Hlavní téma: **ŽÁCI VENKU A ŽÁCI VE TŘÍDĚ: JAK SE LIŠÍ?**

Hlavní otázky festivalu:

1. Jaké jsou největší rozdíly v chování a v učení žáků ve třídě a venku?
2. Co učení venku přináší dětem, učitelům, rodičům, škole, případně i místní komunitě?
3. Co nám nemůže poskytnout ani sebelépe vybavená třída?
4. Jak to udělat, aby učení venku fungovalo? 10 rad z (mé) praxe

Kdy: 19.–20. 9. 2019

Kde: Praha, Toulcův dvůr

Kdo: učitelé a lektori z celé ČR (i SR), které láká učení venku

ČTVRTEK 19. 9. 2019

9:00 začátek registrace, materiály pro účastníky, zapisování na dílny (ve velkém sále)

10:00 přednáškový blok (ve velkém sále) + cca 12:15 společné focení před velkým sálem

12:30 oběd pro první vlnu účastníků (v jídelně Toulcova dvora)

13:00 oběd pro druhou vlnu účastníků (v jídelně Toulcova dvora)

13:30–14:15 přestávka – čas na ubytování, sdílení, prohlídku materiálů atd.

14:30 začínají odpolední skupiny (na třech místech – Velký sál, Velká přednášková, Malá přednášková)

14:30–16:30 práce ve skupinách

17:00 sdílení výstupů všech skupin ve Velkém sále

18:00 večere (v jídelně Toulcova dvora)

19:00 večerní síťování (sdílení vlastních zkušeností, otázek i rad z praxe, promítání fotek/videí atd.)

PÁTEK 20. 9. 2019

8:00 snídaně

9:00 první kolo dílen (9:00–10:30)

10:35 přestávka

11:00 druhé kolo dílen (11:00–12:30)

12:30 oběd pro první vlnu účastníků a oběd pro druhou vlnu

ČTVRTEK 19. ZÁŘÍ 2019		
DOPOLEDNE nás čekají v SÁLE – PŘEDNÁŠKY od 10:00		
Přivítání a organizační okénko – Jan Froněk (TEREZA)		10:00
I. PETR DANIŠ (TEREZA) Jaké je tajemství školy za školou? Největší překvapení při psaní knihy Tajemství škola za školou nebyly jen samotné přínosy učení venku, které ze světových výzkumů vyplývají. Velmi silné byly i příběhy konkrétních učitelů, škol a dětí. Co vše se může změnit, když škola začne učit venku? Pokud chcete nahlédnout do „příběhů za oponou“ při psaní knihy, přijďte se zaposlouchat.	10:10–10:25 (15 min)	
5 min otázky + 5 min výměna		10 min
II. ŠÁRKA MIKOVÁ (Teorie typů) Kde brát motivaci k učení (nejen venku)? Motivace k učení se v průběhu dětství proměňuje. Malé dítě nikdo nemusí do učení postrkovat, učí se z vlastní potřeby poznávat svět a rozvíjet své dovednosti. Většina dětí na 2. stupni ZŠ či střední škole se naopak učí, „jen když se to bude zkoušet“ (a někdy ani to ne). Kam se poděla motivace učit se? A jak zabránit tomu, aby ji žáci ztráceli? A jak to souvisí s učením venku?	10:35 (15 min)	
5 min otázky + 5 min výměna		10min
III. MARTIN KRÍŽ (Chaloupky, o.p.s) Děti venku rozkvetou Poslechněte si příběhy skutečných českých dětí, které venku rozkvetly a možná některé z nich poprvé zažily úspěch, ocenění a chuť k dalšímu učení a objevování. Proč je pro některé děti učení venku tak rozvíjející a podporující? Proč se najednou stávají oporou i tahounem skupinové práce? Jak může učitel a učení (se) venku podpořit děti, které se ve třídě zdají jako pasivní či problémové?	11:00 (15 min)	
5 min otázky + 5 min výměna		10 min
IV. MONIKA OLŠÁKOVÁ (ZŠ Janovice) Jak školní zahrada podporuje učení i propojuje komunitu? Objevte příklad školní zahrady, která vznikala svépomocí. Bez velkolepých dotací a firem, které tvoří zahrady na klíč. Sledujte, co přinese zapojení dětí, spolupráce vedení, učitelů, rodičů i zřizovatele. Co vše se děti naučí, když je přizvete ke všem fázím změn. Od plánování, shánění materiálu až po sázení, stavbu vlastní učebny i organizování komunitních brigád. Zahrada, kterou si škola (žáci, učitelé, rodiče – celá komunita) vytvoří vlastníma rukama, může být pak centrem/srdcem celé komunity a opravdu žije. Stále se rozvíjí a zdokonaluje. Je to ta pravá interaktivní učebna, která nabízí nejen dětem mnoho příležitostí.	11:25 (15 min)	
5 min otázky + 5 min výměna		10 min.
V. JAN FRONĚK/JUSTINA DANIŠOVÁ (TEREZA) Jak pomáháme učit venku Díky, že jste tady. Díky že vás to láká ven. Rychle vám představíme pomocníky, kteří vám pomohou učit venku. Ve svých nových batůžcích UČÍME se VENKU najdete knihu Tajemství školy za školou, metodické listy NEJ LEKCE, KTERÉ TÁHNOU VEN, letáky Učíme se venku, leták pro rodiče a další materiály.	11:50 (10 min)	
ZÁVĚR PŘEDNÁŠKOVÉHO BLOKU – organizační okénko		12:00–12:05
Společné focení všech účastníků venku před sálem		

OBĚD

1. vlna účastníků od 12:30
2. vlna účastníků od 13:00

PŘESTÁVKA 12:30–14:15

Přestávka na oběd, sdílení, prohlídka materiálů a publikací, příprava na odpolední část

ODPOLEDNÍ ČÁST od 14:30

ÚČASTNÍCI VE SKUPINÁCH
14:30–16:30

I. SKUPINA	II. SKUPINA	III. SKUPINA
HLAVNÍ OTÁZKA DÍLNY V čem jsou největší rozdíly v chování a v učení žáků ve třídě a venku?	HLAVNÍ OTÁZKA DÍLNY Co učení venku přináší dětem, učitelům, rodičům, škole i místní komunitě?	HLAVNÍ OTÁZKA DÍLNY Co nám nemůže poskytnout ani sebelépe vybavená třída?
Lektorky: ŠÁRKA MIKOVÁ JUSTINA DANIŠOVÁ	Lektorky: ANDREA TLÁSKALOVÁ MARKÉTA VOKURKOVÁ ZOJA ZLONICKÁ	Lektorky: MONIKA OLŠÁKOVÁ KATEŘINA ČIHÁKOVÁ MONIKA HOŠKOVÁ
NÁZEV DÍLNY: VROZENÉ POTŘEBY A UČEBNÍ STYL (NEJEN) VENKU	NÁZEV DÍLNY: PTÁCI VE MĚSTĚ	NÁZEV DÍLNY: VENKOVNÍ UČEBNA
Na semináři se podrobněji seznámíme s konceptem vrozených potřeb a tím, co potřebují jednotlivé typy žáků při učení – aby při něm své vrozené potřeby naplňovali a učili se efektivně. Vyvodíme, co je důležité pro vnitřní motivaci jednotlivých typů žáků a jak ji posilovat skrze učení venku. Vyzkoušíme si různé typy her na vlastní kůži, a objevíme proč a jak je zařazovat pravidelně do své praxe.	Prozkoumáme opeřence ve městě. Vyzkoušíme si na vlastní peří badatelskou lekci venku. Nahlédneme pod pokličku učitelkám prvního stupně Markétě Vokurkové a Andree Tláskalové, propojíme učení i s družinou venku se Zojou Zlonickou. Společně budeme hledat, co učení venku přináší dětem, učitelům, rodičům, škole i místní komunitě.	Interaktivní učebna čeká hned vedle školy. Má otevřeno 356 dní v roce, 7 dní v týdnu a nabízí mnoho pomůcek a aktualizuje se každou vteřinu. Ukážeme si příklady přímo z naší praxe, co můžeme získat, když vyrazíme učit ven. Zahrajeme si i pár her přímo v terénu. Společně budeme hledat, co vše lze venku využít pro učení, bádání i tvoření. Jaké jsou vaše oblíbené výukové pomůcky (z) venku?

SPOLEČNÉ SHRNUTÍ PRÁCE SKUPIN VE VELKÉM SÁLE

17:00–17:30

VEČEŘE opět ve dvou vlnách

VEČERNÍ SÍŤOVÁNÍ 19–(21)

PROMÍTÁNÍ VIDEÍ, NEFORMÁLNÍ SDÍLENÍ, SPOLEČNÉ SÍŤOVÁNÍ, SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ

PÁTEK 20. ZÁŘÍ 2019**SNÍDANĚ 8–8:45****1. kolo dílen 9:00–10:30**

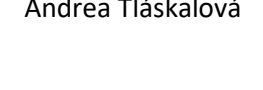
1. DÍLNA	2. DÍLNA	3. DÍLNA
JAK JINAK SE UČÍ VENKU A PROČ TO DĚTI TÁHNE VEN	KRÁSA POCHÁZEJÍCÍ Z PŘÍRODY	JAK UČENÍ VENKU ROZVÍJÍ CELOU TŘÍDU, UČITELE I RODIČE?
Lektorka: ANDREA TLÁSKALOVÁ	Lektorka: MONIKA OLŠÁKOVÁ	Lektorky: MARKÉTA VOKURKOVÁ ZOJA ZLONICKÁ
Nabídnu sdílení konkrétních zkušeností z praxe + zhodnocení přínosů/nevýhod učení venku. Učím na klasické základní škole s 330 žáky. "Učení venku" má u mě vývoj a nyní jsem ve čtvrté etapě. Nejprve jsem učila venku TV, PČ, VV, přírodovědu. Asi před devíti lety jsem navštívila školní zahrady v Německu a začala jsem s dětmi budovat výukové prvky na naší školní zahradě. Potom jsem načerpala spoustu informací z Lesa ve škole + Učíme se venku a začala jsem venku učit i češtinu a matematiku. Nyní jsem ve čtvrté fázi, kdy mi přijde škoda být ve třídě a snažím se, aby žáci mojí třídy zažili alespoň 100 hodin učení venku během školního roku.	Dílna nabízí účastníkům propojení čtenářské gramotnosti, badatelské výuky a pohledu rozvoje kreativity, fantazie v návaznosti na péči a moudrost pocházející z rostlinné říše. Pomáhá vnímat život v souvislostech a sdílet hodnoty, jako jsou vytváření vztahu k prostředí, ve kterém žijí či na možnost vlastní soběstačnosti v rámci své denní spotřeby. Dílnu lze v různých variantách uskutečnit pro různé věkové skupiny, od žáků MŠ až po žáky druhého stupně. Základem je práce na zahradě, místu inspirace a relaxace.	Jak učení venku rozběhnout? Jaké vybavení potřebuji? Jak informovat i zapojit rodiče? Proč vyrazet s učením ven pravidelně? Jaké je učení venku, když je chladno, sněží či mrzne? Jak spolupracovat s družinou? Co jsou družiny opravdu venku? Jak dětem nabídnout volnější čas venku, bádání i opakování výuky? To jsou vše otázky, které se i nám honily hlavou. Odpovědi jsou často jednodušší, než jsme čekaly. Ven vyrazíme pravidelně každý týden. Rády budeme sdílet naše zkušenosti.

PŘESTÁVKA 10:30–11:00**2. kolo dílen 11:00–12:30**

4. DÍLNA	5. DÍLNA	6. DÍLNA
BÁDÁNÍ VENKU, JAK ROZVÍJÍ DĚTI A JEŠTĚ VÍC UČITELE	HURÁ VON – OUTDOOROVÉ PROJEKTY ŽIVICE PRE ŠKOLY	ŽIVÝ SVĚT JE VENKU, NE V LAVICI
Lektorka: KATEŘINA ČIHÁKOVÁ	Lektorka: IVANA POLÁČKOVÁ	Lektor: JAN MAZŮREK
Na této dílně prozkoumáme, co může vést k tomu, že z dětí vyrostou aktivní občané, kteří rozumí světu kolem sebe. Jaké dovednosti děti získávají při bádání venku? Co je třeba naplánovat a co můžeme nechat přirozeně vyplynout? Stane se naše bádání pro žáky smysluplnějším, když ho završíme praktickou prací pro místo? Jak se změní výsledky učení, když věnujeme čas reflexi? Na co se při badatelské výuce zaměřit, jak to sledovat a vyhodnocovat? Na této cestě půjdeme jako praví učitelé-pokusníci ve stopách českých reformních pedagogů 20. let. Nejprve možná vyrazíme sami, ale časem zjistíme, že potřebujeme kolegy a vzájemnou podporu. Díky bádání venku se nejspíš oklikou vrátíme k atmosféře uvnitř školy.	Aké učiace prvky a metodiky využívají učiace školské zahrady na Slovensku? Ktoré ovocné stromy si školy vysádzajú v projekte Sadovo? A ako funguje podpora opeľovačov v školských záhradách? Toto a ešte viac sa dozviete na workshope spojenom s ukázkami materiálov, metodík a aktivít pre učiteľov učiacich vonku.	Venku se nemusí učit jen malé děti. Jak učit venku děti na druhém stupni? Proč? Co nám v tom brání? Aneb co ve třídě nenajdete.

UKONČENÍ FESTIVALU

LEKTOŘI FESTIVALU TERÉNI VÝUKY 2019

Lektor	Informace o lektorovi
Jan Froněk 	<p>Mgr. Jan Froněk, Ph.D., koordinátor mezinárodního programu Les ve škole (www.lesveskole.cz), je absolvent Učitelství pro střední školy, absolvent Katedry andragogiky (Mgr., Ph.D.), kouč a lektor zážitkové pedagogiky. Má dlouholeté zkušenosti s podporou pedagogů, lektorováním a koučováním v programech Ekoškola, Les ve škole a v oblasti žákovských parlamentů. Zároveň má velké zkušenosti s budováním permakulturní zahrady a s řadou řemesel vázaných k zahradám.</p>
Petr Daniš 	<p>Mgr. Petr Daniš je ředitel vzdělávacího centra TEREZA, předseda Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina. Vystudoval FF UK. <i>„Rád bych přispěl k tomu, aby děti zase běhaly, učily se a objevovaly svět venku. Myšlenka na UČÍME se VENKU ve mně zrála několik let. Když jsem pracoval na knížce <i>Děti venku v přírodě: ohrožený druh?</i>, potvrdil jsem si, jak moc děti potřebují být venku pro své zdraví i učení. Mluvil jsem o tom s odborníky, učiteli i rodiči a cítil, že mnoho z nich vnímá tuto potřebu dětí, ale nikdo moc neví, jak ji v dnešním světě naplnit. Došlo mi, že mluvit o tom nestačí, že je čas sebrat odvalu a začít něco dělat.“</i></p>
Šárka Miková 	<p>Mgr. Šárka Miková je psychologka, která 20 let vytváří a realizuje rozvojové programy pro školy, firmy i neziskové organizace v oblasti výchovy, vzdělávání, komunikace, motivace a spolupráce v týmu. Rodičům pomáhá rozumět jejich dětem, učitelům individualizovat výuku, manažerům vést své lidi – to vše s důrazem na rozdíly ve vrozeném nastavení našeho mozku. Má tři děti (26, 24 a 18) a ve volném čase se věnuje triatlonu. Knihu NEJSOU STEJNÉ, která je i pro nás v týmu Učíme se venku velkou inspirací, si můžete objednat na www.teorietypu.cz nebo sledujte Šárky FB stránku Teorie typů, kde jsou každý týden příspěvky, které vás posunou v porozumění rozdílů nejen v dětských typech osobností.</p>
Martin Kříž 	<p>Ing. Martin Kříž je programový ředitel školského zařízení Chaloupky a vedoucí pobytového ekocentra Chaloupky Kněžice. Učení venku se věnuje dlouhodobě a podporuje učitele v učení, bádání i tvoření nejen v ČR, ale i na Slovensku. <i>„Pobytu dětí venku v přírodě se věnuji celý život, ať už dobrovolně jako vedoucí oddílu, táborů či šéf dětské organizace, a nebo profesionálně jako vedoucí ekocentra. Vzdělávám kantory a píšu metodiky, které pomáhají učitelům i oddílovým vedoucím učit a vzdělávat se v zahradě a v přírodě. Tvořím výukové programy pro děti a snažím se všemi prostředky motivovat učitele, aby vyšli s dětmi ven do přírody a učili se s nimi venku.“</i></p>
Monika Olšáková 	<p>Mgr. Monika Olšáková je pedagožkou v ZŠ Janovice, zaměřením výuky (Ch, Př, Aj, EnV, PČ), koordinuje na škole mezinárodní program EKOŠKOLA, je lektorkou Kritického myšlení a badatelsky orientovaného učení, vede učitele jako mentor. V letošním ročníku soutěže pro inspirativní pedagogy Global teacher prize ČR obsadila 2. místo.</p>
Andrea Tláskalová 	<p>Mgr. Ing. Andrea Tláskalová vystudovala VŠZ, obor zootechnický. Následně na UK učitelství pro 1. stupeň, speciální pedagogiku, výchovné poradenství. Absolvovala studium koordinátora EVVO. Na ZŠ J. V. Sládka Zbiroh působí již 18 let jako učitelka 1. stupně,</p>

	<p>speciální pedagožka, výchovná poradkyně, koordinátorka EVVO a GRV. Se vzdělávacím centrem TEREZA úzce spolupracuje 10 let jako koordinátorka programů Ekoškola, Les ve škole, Globe, Badatelé; lektorka, konzultantka a auditorka. Absolvovala zde projekt Lektoři a mentoři konstruktivistického vzdělávání v oblasti přírodovědné gramotnosti, nyní je zde zapojena do projektu Mistři kolegiální podpory v oblasti přírodovědné gramotnosti. Pilotuje a připomínkuje metodiky, vytváří výukové lekce. (v nultém ročníku soutěže pro inspirativní pedagogy Global teacher prize ČR obsadila 2.místo.)</p>
<p>Markéta Vokurková</p> 	<p>Mgr. Markéta Vokurková je učitelka prvního stupně ZŠ v Kunraticích. Působí jako lektorka badatelsky orientovaného vyučování, je mentorka programu Globe a nadšená propagátorka výuky venku. Je zapojena do projektu Mistři kolegiální podpory v přírodovědné gramotnosti. Učí děti pozorovat svět kritickým badatelským okem a prožívat radost z učení. Minimálně jednou týdně společně chodí ven, bádají ve všech předmětech. Snaží se vést děti k samostatnosti a odpovědnosti za své činy. Její lekce si můžete stáhnout na www.badatele.cz (lekce pro 1. stupeň) http://badatele.cz/portfolio/cz/stromovi-chmataci Práci s její třídou sledujte na stránkách ZŠ Kunratice https://www.zskunratice.cz/zaci/tridy/3-c/fotogalerie</p>
<p>Jan Mazůrek</p> 	<p>Mgr. Jan Mazůrek je učitel nejen zeměpisu a přírodopisu na druhém stupni ZŠ v Kunraticích. Působí jako lektor badatelsky orientovaného vyučování, je mentor programu GLOBE. Působil jako metodik v projektu CIVIS. Je členem mezinárodní skupiny COST. Ve třídě ho učit nebaví. A tak učí kdekoli jinde: v lese, v potoce, v parku, v závějích na dvorku nebo i na střeše.</p>
<p>Zoja Zlonická</p> 	<p>Zoja Zlonická, vychovatelka v družině ZŠ Kunratice, maminka pěti dospělých dětí a babička čtyř vnoučat, účastní se i vede semináře pro pedagogy o venkovním učení a družinách. „Mám ráda toulky přírodou, fotím (na automat), tvořím – sama i s dětmi, čtu, trochu zpívám a hraju na kytaru, mám ráda zvířata i kytky, víc ty volné než doma.“ Fotogalerie družiny ze ZŠ Kunratice – sledujte alba Pídálky oddělení Zoji. Nahlédněte k Zoje i na seminář – například zde. Fotky ze semináře si můžete prohlédnout v galerii Nadačního fondu Zelený poklad.</p>
<p>Monika Hošková</p> 	<p>Mgr. Monika Hošková teď učí na ZŠ Dobiášova v Liberci, ale dříve byla součástí týmu TEREZY, kde koordinovala a vedla výukové programy. Působila i v organizacích Čmelák a Divizna. Dnes učí nejen na druhém stupni přírodovědné předměty včetně fyziky, výtvarnou výchovu, pracovky i angličtinu. Venku učí pravidelně a baví to i deváčky.</p>
<p>Kateřina Čiháková</p> 	<p>Mgr. Kateřina Čiháková vede přírodovědný kroužek pro děti od 10 let a učí přírodopis na 2. stupni ZŠ Světice. Většinu svého času věnuje vzdělávání učitelů v metodách badatelsky orientované výuky (BOV) a místně zakotveného učení. V projektu Oborový mentoring pracuje s kolegy z Muzea Říčany celkem s více než 40 pedagogy v regionu, kteří na své škole rozšiřují praxi badatelské výuky a učení venku.</p> <p>"Celý život se snažím pobývat s dětmi venku a vést je k úžasu a pokoře před živými bytostmi a přírodou. Ráda rozjízdim nové věci, jsem spoluzakladatelkou Lesního klubu Pramínek a jedné z prvních lesních družin u nás. Potkáte mě tedy nejčastěji v lese nebo na louce mezi Říčany a Sveticemi, nebo s učiteli a jejich dětmi v okolí školy někde mezi Ondřejovem a pražským Jižním městem."</p>
<p>Ivana Poláčková</p>	<p>Mgr. Ivana Poláčková vyštudovala environmentalistiku na Přírodovědecké fakultě UK a v Živici sa od roku 2000 venuje rôznym projektom. Momentálne je to Záhrada, ktorá učí a platforma Hurá von.</p>

Živica je mimovládna nezisková organizácia, ktorá inšpiruje k zmene. Venujeme sa vzdelávaniu, ekoporadenstvu a ponúkame priestor na hľadanie seba samého. Nájdete nás v Bratislave, Zvolene a vo Vzdelávacom centre Zaježová. www.zivica.sk

Justina Danišová

Mgr. Justina Danišová – metodička Učíme se venku a Vzdelávacího centra Tereza. „Pozorování dětí při jejich objevech, hrách a učení venku mi dává každý den důkazy, jak ohromná příležitost pro rozvoj studentů, malých dětí i nás učitelů nabízí nejen příroda, ale také centra měst plná domů, architektury i nové městské divočiny. To vše jsou učebny, které startují u dětí víc zájmu, otázek i vnitřní motivace.“ Absolventka oboru učitelství pro 2. stupeň na Přírodovědecké fakultě UK, dlouhodobých kurzů kritického myšlení, lektorských kurzů zážitkové pedagogiky, badatelské výuky, teorie typu u dětí. Lektoruje a tvoří metodické materiály pro projekty Badatelé.cz, Les ve škole, Jděte ven a Učíme se venku. Autorka webu www.svobodnahra.cz

Učíme se venku

www.ucimesevenku.cz
tym@ucimesevenku.cz

www.facebook.com/ucimesevenku.cz/
<https://www.facebook.com/groups/ucimesevenku/>
www.instagram.com/ucime_se_venku/

Děkujeme všem partnerům a podporovatelům!

**„Realizace projektu byla podpořena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
v rámci Podpory vzdělávání v regionálním školství v roce 2019“**

